

Mål & Budget 2019
Regionfullmäktige 2018-11-21

Alliansens förslag

Innehållsförteckning

Ordförandes förord	3
Inledning	4
Sammanfattning	5
Målstyrning	8
Fokusområden med konkretiserade mål	8
Regional tillväxt och utveckling i Halland	9
Fler i arbete	9
Stark konkurrenskraft	10
Hög attraktivitet	13
Hälso- och sjukvård	16
Digitalisering av vården.....	17
Sammanhållen vård	17
Möta fler behov nära patienten.....	18
Kunskapsstyrning med fokus på hjärtsjukvård	19
Region Halland som arbetsgivare	21
Utveckla nya former för regionens kompetensutveckling – digitalt först.....	21
Följa en tydlig och transparent process för rekrytering och tillsättning av chefer – för att leda på ett nytt sätt	21
Ekonomi	22
Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning	22
Budget till styrelse och nämnder avseende 2019-2021	26
.....	35
Verksamhetsmått	36
Egenavgifter	37

Ordförandes förord

Region Halland är en fantastisk region med goda resultat inom många områden och det ska vi vara stolta över! Men det är också en region med många utmaningar. Det är vår övertygelse att vi under mandatperioden kommer att få lägga mycket kraft på de utmaningarna, som ser lite olika ut.

Vi behöver arbeta med att fortsätta upprätthålla den goda vård vi erbjuder – men till allt fler. Det krävs också att vi ökar tillgängligheten inom psykiatri, utvecklar vårt vårdval och stimulerar människors åkande med kollektivtrafik. Vi måste också främja jämställdhet och jobba med de olika förutsättningar som finns mellan män och kvinnor i Halland. Dessutom ser vi stora utmaningar i att rekrytera framtidens medarbetare med den arbetskraftsbrist som Sverige ställs inför när färre i arbetsför ålder ska försörja och ta hand om fler.

Arbetet med våra utmaningar kommer att se ut på olika sätt men vi måste alla vara införstådda med att det kommer att ställa krav på oss alla. Region Halland har under flera år jobbat med olika åtgärdsarbeten samt utvecklingsarbeten och det är nu det är viktigt att hålla fast vid de frågor vi redan arbetar med. Vi ska känna en stolthet i det vi gör, men vara medvetna om att vi kommer behöva se mer till vad vi har, än att önska det vi inte har. Vi kommer behöva jobba här - men även tillsammans med andra. Vi kommer behöva våga ifrågasätta oss själva och det vi alltid har gjort - för att våga tänka nytt.

Vi i Alliansen lägger i detta dokument fram en budget med en del satsningar, men också nödvändiga åtgärder. Budgeten har tagits fram i snabb takt efter valet och vi ser ett stort behov av att förändra och modernisera vår budgetprocess under mandatperioden. Processen skall breddas och göras tillgänglig för samtliga partier i fullmäktige och regionkontoret måste tillsammans med regionens förvaltningar jobba med analyser och underlag.

Avslutningsvis så ska det sägas att Halland har de allra bästa förutsättningar och möjligheter att komma tillrätta med de utmaningar vi ser. En garant för detta är våra engagerade och kunniga medarbetare. Vi är vana att jobba tillsammans med andra och på så vis utveckla Halland. Vår måttliga storlek som region är också vår storhet!

Mikaela Waltersson (M), regionstyrelsens ordförande

Inledning

Vi fortsätter forma den bästa livsplatsen tillsammans

Under kommande mandatperiod kommer vi att ta fram förslag på ett antal åtgärder i syfte att minska Region Hallands kostnader. Det handlar inte om att göra samma sak för mindre pengar. Det handlar om att möta en förändrad omvärld där vi måste ta steget in i framtiden för att Halland ska fortsätta vara den bästa livsplatsen. För att kunna leverera en hållbar välfärd i en attraktiv region måste vi arbeta på ett annat sätt än vi gör idag. Alla verksamheter inom Region Halland behöver vara delaktiga för att få fram konstruktiva förslag som på lång sikt ger den bästa effekten för hallänningarna.

Det finns många utmaningar framför oss, både i befolkningsutveckling, ekonomi och när det gäller att använda kompetenser på rätt sätt för att kunna bemanna viktiga samhällsfunktioner och samtidigt erbjuda en bra och stimulerande arbetsmiljö. Halland har också utmaningar kopplat till jämställdhet, till exempel har vi den största löneskillnaden mellan män och kvinnor.

I Halland finns en stark samverkans- och samarbetskultur med ambitionen att lösa utmaningar *tillsammans*. Ingen sitter ensam med vare sig problem eller lösningar. Varken inom organisationen Region Halland eller utanför den. Och ingen äger ensamt resurserna att långsiktigt och hållbart förändra inför framtiden. Vi tror på funktionella, gränsöverskridande samarbeten för långsiktig infrastrukturplanering, en hälso- och sjukvård som arbetar både med och för patienterna – med digitalisering som en av lösningarna, och för en hållbar kompetensförsörjning. Samarbete kräver underhåll, nya arbetssätt kräver mycket av organisationen och utmaningarna finns både på kort och lång sikt.

Under 2018-2020 pågår en process att, tillsammans med kommunerna, ta fram Hallands nya regionala utvecklingsstrategi, RUS. Det är ett arbete där stor involvering och bred delaktighet blir avgörande för att skapa genomförandekraft i pågående samhällsbygge, där t ex finansiering av den framtida välfärden är en stor utmaning. Att samlas kring gemensamma riktningar kräver mycket av dialogen och relationsbygge är en viktig del för att kunna utgå från gemensamma utmaningar istället för organisatoriska gränser.

Sammanfattning

Mål och budget 2019 är ett steg mot framtiden, som utgår från våra strategier och styr våra prioriteringar under kommande år. Regionen utvecklas och den halländska hälso- och sjukvården kännetecknas av hög kvalitet och god tillgänglighet. Men vi kan inte vara nöjda, utan måste tänka framåt för att behålla nöjda patienter och invånare. Och vi måste sänka kostnadsutvecklingen för att få en långsiktigt hållbar finansiering. Därför är det fokus på ekonomi. Vi ska göra kloka satsningar som tar oss in i framtiden.

Näringslivet står ständigt under ett omvandlingstryck för att bibehålla eller öka konkurrenskraften i en global marknad. Bristen på kompetens pekats ut som den största orsaken till begränsningar i företagets tillväxt, och behovet att skapa ett utbildningsutbud som matchar behovet av kompetens på arbetsmarknaden blir allt större.

Den demografiska utvecklingen utgör en allt större utmaning. För att Halland ska fortsätta växa och vara attraktivt måste den regionala samhällsplaneringen skapa goda förutsättningar för en hållbar utveckling.

Det framtida vårdbehovet kommer vara mycket större än tillväxten av arbetskraft. Det är inte bara en förväntad ökad befolkning utan även en ökad andel av de åldersgrupper som har störst vårdbehov. Människan lever allt längre och det sker snabb utveckling av demenssjukdomar. Allt fler sjukdomstillstånd övergår till att bli kroniska. Analys av den framtida kompetensförsörjningen visar på en fortsatt brist på sjuksköterskor – såväl allmänsjuksköterskor som specialistsjuksköterskor.

Hur regionen hanterar den framtida kompetensförsörjningen är avgörande ur såväl ett patientsäkerhets- som ett ekonomiskt perspektiv. Nya skraddarsydda och effektiva behandlingsmetoder och läkemedel samt den medicintekniska utvecklingen bidrar till en ökad kvalitet för patienten, men kostnadsutvecklingstakten för läkemedel och diagnostik är samtidigt hög. Regionen måste också följa samhällsutvecklingen och möta invånarnas ökade och förändrade förväntningar på hälso- och sjukvården, där den digitala utvecklingen sker i snabb takt med många helt nya aktörer på banan. Virtuell vård är på väg att bli en naturlig del av verksamheten.

Utifrån dagens ekonomiska och verksamhetsmässiga läge och för att få genomförandekraft har Regionfullmäktige i Mål och Budget 2019 pekat ut fokusområden med konkretiserade mål som Region Halland ska arbeta med 2019, som stödjer de övergripande, långsiktiga målen. Nya lösningar kommer att tvingas fram på grund av de ekonomiska förutsättningarna.

I tabellen nedan sammanfattas årets fokusområden och konkretiserade målvärden. En utförlig beskrivning av de aktiviteter och den verksamhet som stödjer årets fokusområden återfinns under Regional tillväxt och utveckling i Halland, Hälso- och sjukvård, Region Halland som arbetsgivare samt Ekonomi.

Fokusområden och konkretiserade målvärden 2019		
Fokusområde	Delindikatorer	Målvärde 2019
Hög attraktivitet	Flyttningsöverskottet från övriga Sverige till Hallands län	1200 personer per år
	Befolkningsökning	1 % i befolkningsökning
	Födelseöverskott	Födelseöverskott
	Ökad andel förnybar energi	Minska koldioxidutsläppen med 10 % jämfört med 2015 inom regionens egna verksamheter
Stark konkurrenskraft	Utvecklingen av lönesumman per sysselsatt dagbefolkning i Hallands län	Bland de tre bästa i Sverige
	Andel förnybar energi	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år
	Stimulera produktutveckling i fossilfria material	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år
Fler i arbete	Förvärvsfrekvensen (20-64 år) för kvinnor och män i Hallands län	Bland de tre högsta i Sverige
Möta fler behov nära	<i>Då detta fokusområde består av utredningsarbete pekas ingen indikator ut</i>	En gemensam målbild
Sammanhållen vård	Andel patienter med oplanerad återinskrivning inom 30 dagar (≥65 år)	9 %
	Antal personer med undvikbara slutenvårdstillfällen per 100 000 invånare	≤1035

	Antal vårddyggn patienter vårdas på sjukhus som utskrivningsklara per 1 000 invånare 65 år och äldre	≤130
Kunskaps- styrning: Hjärtsjukvård	Akut öppnande av kranskärl inom rekommenderad tid vid större hjärtinfarkt	57 %
	Akut öppnande av kranskärl vid större hjärtinfarkt	85 %
	Basbehandling vid hjärtsvikt	60 %
	Genomförda första besök inom 90 dagar i hjärtsjukvård	66 %
	Måluppfyllelse för blodtryck efter hjärtinfarkt	75 %
	RAAS-hämmande läkemedelsbehandling vid hjärtinfarkt	86 %
	Swedehearts kvalitetsindex för hjärtinfarktvård	6,5
	Väntande 90 dagar eller kortare på första besök inom hjärtsjukvård	75 %
Digitalisering	Antal digitala distanskontakter som har genomförts (i snitt per månad)	En fördubbling
	Andel invånare, av samtliga invånare, i Halland som loggat in på 1177 (%)	75 %
	Andel bokning, ombokning, avbokning gjorda av invånare via webbtidbok (%)	20 %
Utveckla nya former för regionens kompetensutveckling	Antal digitala kompetensutvecklingsinsatser som finns i Kompetensportalen.	Öka
Följa en tydlig och transparent process för rekrytering och tillsättning av chefer på alla nivåer	Är konkreta chefskompetenser framtagna (Ja/Nej)	Ja
	Chefskompetenserna används både i rekrytering och planering av kompetensutvecklingsinsatser (Ja/Nej)	Ja
Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning	Resultat i förhållande till summan av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning	Minst 0,1%
	Självfinansieringsgraden av investeringarna	Minst 70%
	Soliditeten inkl ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser	Ska stärkas jämfört med föregående år

(Utgångsvärden definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Målstyrning

Region Halland arbetar mot två övergripande och långsiktiga strategiska mål som är formulerade i *Tillväxtstrategi för Halland 2014 – 2020* respektive *Hälso- och sjukvårdsstrategi för Halland 2017 – 2025*. Båda strategierna omfattar delmål som konkretiserar målen, strategiska val och prioriteringar som anger *hur* målen ska uppnås.

Utifrån dagens ekonomiska och verksamhetsmässiga läge och för att få genomförandekraft har Regionfullmäktige i Mål och Budget 2019 pekat ut fokusområden med konkretiserade mål som Region Halland ska arbeta med 2019, som stödjer de övergripande, långsiktiga målen.

De konkretiserade målen mäts på koncernnivå genom indikatorer med angivna målnivåer som ska uppnås under året. Utifrån fokusområden och konkretiserade mål kommer nämnderna att tilldelas uppdrag som ska konkretiseras i form av aktiviteter i verksamhetsplanen. Dessa aktiviteter mäts med uppföljningsvariabler. Även nämndens övriga uppdrag mäts med uppföljningsvariabler.

Budget (resurserna) följs upp genom sedvanlig redovisning samt genom ett antal verksamhetsindikatorer som Regionfullmäktige har målsatt på koncernnivå.

Respektive nämnd ansvarar för att planering och genomförande av aktiviteter som styr mot målen sker inom respektive verksamhet. Att fokusområden och konkretiserade mål implementeras i verksamhetsplaner och budget på olika nivåer i organisationen är en avgörande faktor för framgång i hållbarhetsarbetet inom regionen.

Fokusområden med konkretiserade mål

Nedan beskrivs de områden som vi kommer fokusera på i Mål och Budget 2019-2021 får att på lång sikt nå våra långsiktiga mål i strategierna. Områdena är strukturerade utifrån Regional tillväxt och utveckling i Halland, Hälso- och sjukvård, Region Halland som arbetsgivare samt Ekonomi.

Regional tillväxt och utveckling i Halland

I Tillväxtstrategin har Regionfullmäktige pekat ut de långsiktiga målen för tillväxtarbetet. Dessa är *hög attraktivitet, stark konkurrenskraft och fler i arbete*. Region Halland leder, samordnar och koordinerar processer som leder till attraktivitet, konkurrenskraft och fler i arbete. Det regionala tillväxtarbetet involverar lokala, regionala, nationella och internationella aktörer. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet genomsyrar arbetet.

Fler i arbete

Regional kompetensförsörjning

Bristen på kompetens pekas ut av det halländska näringslivet som den enskilt största orsaken till begränsningar i företagets tillväxt. Region Halland antar ett helhetsperspektiv i synen på kompetensförsörjning. Regionen deltar aktivt i utvecklingsarbetet för att skapa ett utbildningsutbud som matchar behovet av kompetens på arbetsmarknaden, bland annat genom ett kompetensråd med representanter från både utbildnings- och arbetsgivarsidan.

I uppdraget ingår att arbeta fram nya prognoser och analyser som både kompletterar andra aktörers liknande uppdrag samt fungerar som ett underlag för strategisk utbildningsplanering så att tillgängligt utbildningsutbud matchar kompetens- och rekryteringsbehov på den halländska arbetsmarknaden.

Insatser inom validering behövs för att bidra till att etablera effektiva strukturer på regional nivå. Det är också angeläget att utveckla strukturer för att stötta arbetsgivare att kompetensinventera och tänka strategiskt kring kompetensförsörjning även bland anställd personal. Omställningsförmåga och möjligheter till livslångt lärande kommer att vara avgörande för framtida kompetensförsörjning. Insatser behövs även för personer som står längre ifrån arbetsmarknaden, framförallt genom gymnasial vuxenutbildning och eftergymnasial utbildning.

Fokusområde	Delindikatorer	Målvärde 2019
Fler i arbete	Förvärvsfrekvensen (20-64 år) för kvinnor och män i Hallands län	Bland de tre högsta i Sverige

(Utgångsvärde definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Stark konkurrenskraft

Innovation och företagsutveckling

Det offentligt finansierade innovationsstödet ska stimulera innovation, omställning och kunskapsöverföring mellan akademi och näringsliv samt bidra till marknadskompletterande finansiering av utvecklingsinsatser.

Under 2019-2020 konsolideras insatserna på det generella innovations- och företagsstödet som innehåller olika former av marknadskompletterande stöd och affärsutvecklingsprogram. Även Almi företagspartner och Almi Invest erbjuder marknadskompletterande lån och riskkapital. Kommunikationen kring företagsstöden ska under 2019-2020 fokuseras på att nå ut till underrepresenterade grupper.

Det regionala arbetet fokuserar även på smart specialisering, som kan beskrivas som ett arbetssätt för att kraftsamla för innovation och tillväxt inom de områden där det finns störst potential eller samhällsutmaningar som kräver samverkan. Arbetet förutsätter nära samverkan mellan olika aktörer och mellan olika nivåer i samhället.

Hälsoinnovation

Under 2019 stärks den pågående samordnade satsningen på artificiell intelligens inom Region Hallands styrkeområde Hälsoinnovation. Det datavarulager som utvecklats i Region Halland kan skapa underlag för nya individanpassade tjänster och produkter både inom och utanför den traditionella vården. För att detta skall kunna ske måste vården och företag tillföras ny kompetens, bland annat kring hur kunskap utvinns ur data. Företag och entreprenörer kan då möta upp med tjänster, såväl mot den enskilda individen, som mot hälso- och sjukvårdssystemet. Innovationssystemet i Halland har nu potential att utvecklas till en internationellt gångbar arena för innovation inom hälsoinnovationsområdet. Region Halland behöver då stärka den egna organisationens förmåga att vara en del i innovationssystemet, genom att skapa ett ärendehanteringssystem inom den egna verksamheten som ska skapa struktur för innovationsarbetet. Även Centrum för datadriven innovation (CIDD) är en viktig del av systemet. Till denna interna struktur kopplas Hälсотeknikcentrum och forskningen på Högskolan i Halmstad. Dessa olika delar i innovationssystemet behöver kopplas ihop på ett tydligt sätt för att både vård, omsorg och näringsliv ska kunna bidra till den omställning som krävs för att klara framtidens vård.

Besöksnäring – Sveriges nya basnäring

Besöksnäringens utveckling och platsmarknadsföring är viktiga sätt att bidra till regionens attraktionskraft för besökare, företag och invånare. I besöksnäringen skapas arbetstillfällen för ungdomar och nyanlända vilket ger så kallade instegsjobb på arbetsmarknaden.

Med hjälp av EU:s regionala fond har Region Halland och de halländska kommunerna tillsammans tagit fram en ny struktur för samverkan och utveckling av besöksnäringen. Inom de prioriterade tematiska områdena *kust & hav*, *mat*,

natur/landsbygd och *kultur* samordnar och genomför Region Halland destinationsutveckling med ett internationellt perspektiv. Kattegattledens utmärkelse "Europas bästa cykelled 2018" ger en allt större internationell uppmärksamhet.

Ökad synlighet på den internationella marknaden förutsätter mer bearbetning av press och researrangörer, kännedomsmarknadsföring och en fortsatt förvaltning och vidareutveckling av visithalland.com. Kommunikationsplattformen kan användas kopplat till inflyttning, kompetensförsörjning och etablering genom att utvecklas till att även riktas mot människor med efterfrågade kompetenser och entreprenörer som kan etablera företag i Halland.

Grön tillväxt

Halland har liksom övriga världen en utmaning kring behovet att minska utsläpp av växthusgaser och annan belastning på miljön. Förnybar energiproduktion och energi- och resurseffektivisering behöver utvecklas.

Branscherna inom jord, skog och vatten i Halland behöver utvecklas för att möta marknadens efterfrågan och öka sitt förädlingsvärde. Därför krävs fungerande strukturer där aktörer samverkar i ett innovations- och utvecklingsarbete. Arbetet med att, i samverkan med aktörer i och utanför länet, utveckla ett hållbart innovationsstöd inom området Grön Tillväxt pågår.

Livsmedel är en del av styrkeområdet Grön Tillväxt och utvecklas i enlighet med det regionala handlingsprogrammet för livsmedel som arbetats fram i bred samverkan. Programmet pekar ut fyra samverkansområden: Från vara/tjänst till konsument, Samverkan i nya eller etablerade former, Offentlig sektor som kund och Lokala producenter som leverantör och kompetens.

Hållbar samhällsplanering för ett attraktivt Halland

Fokus inom regional samhällsplanering är att skapa goda förutsättningar för en hållbar utveckling i ett växande Halland. Infrastruktur, kollektivtrafik, digitalisering och ekologiskt hållbara lösningar bygger ett hållbart attraktivt samhälle.

I ett län som växer krävs samordning mellan berörda parter. Hallands samplaneringsmodell bygger både på samverkan och formella beslut och kommer fortsatt att användas i planering och genomförande där vi skapar förutsättningar för nya bostäder genom en väl fungerande infrastruktur. Samplanering förutsätter kunskapsunderlag och gemensamma planeringsförutsättningar som möjliggör ett gemensamt genomförande. En grundläggande förutsättning för en fortsatt hållbar utveckling i Halland är att ekosystemen och vår natur behåller sin attraktivitet, mångfald och förmåga att leverera nytta för oss människor genom så kallade ekosystemtjänster. Region Hallands mark- och skogsinnehav är en strategisk resurs i detta arbete. För att klara att minska koldioxidutsläppen och bidra till att bromsa klimatförändringen behöver

användningen av fossila bränslen och material minska kraftigt. Här behöver Region Halland bidra med insatser inom den egna verksamheten.

Under 2019 kommer regional samhällsplanering att bidra till att utveckla den nystartade forskningsstationen i Tiraholm (Bolmen) som har fokus på framtida tillgång på dricksvatten av god kvalitet.

Digitalisering för hållbar och attraktiv samhällsutveckling

I framtiden kommer många av våra välfärdstjänster att bäras av den digitala infrastrukturen. Ett utbyggt och tillgängligt bredbandsnät är en förutsättning för digitalisering som möjliggör hållbar tillväxt. Målsättningen är att hela Halland ska vara uppkopplat. Den regionala bredbandsstrategin ses över under 2019 som en följd av en höjd nationell ambitionsnivå.

Strategin ska skapa förutsättningar för att alla i Halland blir uppkopplade. De mindre tätorterna och den halländska landsbygden med jämförelsevis korta avstånd och goda kommunikationsmöjligheter ger förutsättningar att utveckla en attraktiv livsmiljö i hela Halland. En digitaliserad landsbygd skapar ännu bättre förutsättningar för att bo och verka på landsbygden, samtidigt som man känner att välfärdstjänsterna är nära.

Infrastruktur för ett växande Halland och sydvästra Sverige

Satsningar på transportinfrastruktur är en förutsättning för en hållbar utveckling. Det handlar om regionförstoring som möjliggör inflyttning och pendling till studier, arbeten och fritid. En väl anpassad infrastruktur bidrar till tillväxt i länet genom att möjliggöra väl fungerande person- och godstransporter.

Region Halland prioriterar årligen en summa om cirka 110 mkr i den regionala infrastrukturplanen, bestående av statliga medel ur nationell plan, för investeringar i det regionala transportsystemet. Planering för persontrafik på Markarydsbanan pågår med sikte på trafikstart när infrastrukturen finns på plats vilket kräver att Region Halland samfinansierar mötesspår i Knäred med medel ur regional infrastrukturplan, tillsammans med Laholms kommun och Trafikverket. Stora underhållsatsningar planeras på Markaryds- och Viskadalsbanan vilket kommer att finansieras via den nationella planen. Regionens medverkan i Västsvenska paketet fortgår, där tågtunneln Västlänken är en viktig del för många hallänningar. I planeringen för ett ökat hållbart resande behöver Region Halland tillsammans med kommunerna ta fram ny cykelplan. Allt fler hallänningar väljer att cykla vilket är oerhört positivt men – barn och unga cyklar i allt mindre omfattning vilket är en utmaning ur flera perspektiv; inte minst när det gäller hälsa.

Kollektivtrafiksatsningar för regionförstoring och hållbart resande

Tågtrafiken på Västkustbanan är av högsta prioritet i Halland. Den är en viktig förutsättning för Hallands tillväxt genom att bidra till arbetsmarknads- och regionförstoring. Den är också en av grunderna för ett ökat hållbart resande. Resandet fortsätter att öka på Västkustbanan.

Stora utmaningar för Region Halland är att skapa en attraktiv kollektivtrafik som bidrar till samhällsnytta på sträckorna Halmstad-Hässleholm, Varberg-Borås samt Halmstad-Jönköping/Nässjö. Satsningar som kommer att bidra till att öka kollektivtrafikens attraktivitet de närmaste åren är till exempel upprustning av Öresundstågen, ett nytt betalsystem som möjliggör biljettköp inom stora delar av Sveriges geografi samt en gemensam "Sydtaxa" inom RSS-området med en gränsrabatt över länsgränser för att för att skapa större arbets- och studiemarknader.

Fokusområde	Delindikatorer	Målvärde 2019
Stark konkurrenskraft	Utvecklingen av lönesumman per sysselsatt dagbefolkning i Hallands län	Bland de tre bästa i Sverige
	Andel förnybar energi	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år
	Stimulera produktutveckling i fossilfria material	Investera i förnybar energi som producerar mer än 200 000 kWh/år

(Utgångsvärden definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Hög attraktivitet

Ett socialt hållbart Halland

För en hållbar utveckling krävs ett långsiktigt hälsofrämjande arbete där insatser riktas utifrån behov för att minska påverkbara skillnader. Region Halland ska arbeta förutsättningsskapande med de faktorer som bidrar till hälsa: goda och jämlika uppväxtvillkor, att barn och unga klarar skolan, att vuxna ges möjligheter till egen försörjning samt att samhället erbjuder trygga och inkluderande livsmiljöer.

Psykisk ohälsa bland unga och unga vuxna är en samhällsutmaning som kräver samordnade insatser på många olika nivåer och mellan många olika samhällsaktörer. Region Halland ska fortsätta utveckla strategisk samverkan med fokus på unga och unga vuxnas behov. Region Halland avser med hjälp av en statsbidragsansökan utveckla uppföljningen och kartläggningen av barn och ungas hälsa och livsvillkor. Andra utvecklingsområden för att förebygga psykisk ohälsa hos unga är ökad kunskap och bemötande som utgår ifrån individen.

Genom att satsa på tidiga insatser kan Region Halland göra skillnad på lång sikt. Elevers skolresultat i Sverige börjar nu peka uppåt, men ojämlikheten i resultat fortsätter att växa. Region Halland arbetar förutsättningskapande för att alla elever ska fullfölja grund- och gymnasieskolan.

Ett mer specifikt utvecklingsområde som är viktigt för att fler elever ska klara skolan är arbetet med att öka pedagogers och elevers välmående. I Halland tillämpas modellen Välmående ger resultat, där skolforskning knyts närmare praktik för att utveckla arbetet i förskolor och skolor. Ytterligare ett viktigt område inom skolutveckling är en likvärdig digitalisering i skolan. Undersökningar visar att det finns stora skillnader inom och mellan skolor i hur de digitala verktygen används. Region Halland ska även främja goda och jämlika uppväxtvillkor under barnets tidiga år och genomför satsningar på språkutveckling.

Kulturverksamhet

Tillgången till kultur är idag ojämnt fördelad och i arbetet med att skapa ett samhälle som inte polariseras och segregeras är det viktigt att vara angelägen och tillgänglig för alla samhällsgrupper, både i stad och på landsbygd. Region Halland behöver fortsatt utveckla insatser för att nå ut till fler grupper.

Barn och unga är också ett gemensamt prioriterat område som regionen och kommunerna enats om att ägna särskild uppmärksamhet 2019. Området omfattar såväl satsningen Små barns språkstart som alla barn och ungas tillgång till konst och kultur.

Region Halland kommer tillsammans med övriga sydsvenska regioner att arbeta efter den handlingsplan som fastställs av Regionsamverkan Sydsverige och som för 2019 bland annat omfattar satsningar på bild- och formområdet, biblioteksutveckling, kulturella och kreativa näringar samt fortsatt arbete med att inom dansområdet stärka dess infrastruktur, öka speltillfällen för konstnärer i regionerna och ge ett utökat och breddat utbud för publiken. En gemensam stor dansproduktion med premiär 2020 förbereds.

Internt miljöarbete

Region Hallands klimat- och miljöpolicy är grunden i det interna miljöarbetet. Policy och riktlinjer ska säkerställa att Region Hallands verksamheter har så låg miljöpåverkan som möjligt, att nationella och internationella miljö- och klimatmål nås samt att gällande miljölagstiftning följs. Region Hallands interna miljöarbete ska i huvudsak bedrivas systematiskt och långsiktigt utifrån de tre huvudområdena *koldioxidneutralt, hållbar resurshushållning* och *innovationsdrivet*.

Region Halland ska som organisation aktivt medverka till att reducera klimatpåverkande utsläpp. Fokus 2019 är på solceller, laddinfrastruktur och elbilar. Regionen har som mål att reducera koldioxidutsläppen med 80% till 2025 i regionens egna verksamheter. Region Halland ska vara ett föredöme i klimat- och miljöarbetet.

Fokusområde	Delindikatorer	Målvärde 2019
Hög attraktivitet	Flyttningsöverskottet från övriga Sverige till Hallands län	1200 personer per år
	Befolkningsökning	1 % i befolkningsökning
	Födelseöverskott	Födelseöverskott
	Ökad andel förnybar energi	Minska koldioxidutsläppen med 10 % jämfört med 2015 inom regionens egna verksamheter

(Utgångsvärden definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Hälso- och sjukvård

Den halländska hälso- och sjukvården kännetecknas av en hög kvalitet och en god tillgänglighet samt av nöjda patienter och invånare, vilket visas i nationella jämförelser. Det svenska sjukvårdssystemet rankas ofta som ett av världens bästa, vilket innebär att nivån på den halländska sjukvården är hög ur såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv. Den halländska tillgängligheten till hälso- och sjukvård har i många år varit nationellt ledande.

Halland är bäst i Sverige vid helhetsjämförelse av 24 utvalda hälso- och sjukvårdsområden i *Vården i siffror 2017*. Samtliga 21 landsting och regioner rankades inom 24 olika områden och Halland placerade sig i topp inom nio områden och bland de tre bästa inom femton. Inom endast ett område – hjärtsjukdom – placerade sig Region Halland på den nedre tredjedelen i jämförelsen med övriga regioner och landsting, och det är ett av de områden där vi ska lägga fokus under 2019.

Hälso- och sjukvården i Halland ska ständigt utveckla och ompröva organisation, arbetssätt och metoder för att möjliggöra ett långsiktigt och hållbart arbete av hög kvalitet. Utvecklingsarbetet ska ytterst syfta till att öka invånarnas hälsa och livskvalitet, liksom att förebygga och minska ohälsa.

Alla förvaltningar behöver arbeta med att skapa förutsättningar för att driva ett systematiskt förbättringsarbete. En väl fungerande struktur för kunskapsstyrning och för ordnat införande av nya behandlingsformer likväl som utmönstrande av förlegade sådana är avgörande. Kommande år ska det nya nationella systemet för kunskapsstyrning etableras i Halland, vilket är en viktig pusselbit för en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

I enlighet med den halländska hälso- och sjukvårdsstrategin går utvecklingen mot att en allt större andel av patienterna kan få hjälp i öppen vård, och antalet inläggningar på sjukhus minskar. Det är också en effekt av en medveten utveckling för att minska andelen patienter som läggs in från akut-mottagningarna. Patienter ska i allt större utsträckning kunna få sin behandling på akutmottagningen och få gå hem direkt därifrån, utan att behöva läggas in på sjukhuset.

Utvecklingen går också mot att patienter i genomsnitt inte behöver ligga lika länge på sjukhus, utan kan få komma hem tidigare. Samtidigt behöver en allt lägre andel av patienterna som vårdats på sjukhus läggas in på nytt, kort efter vårdtillfället. Denna utveckling kräver ett gott och nära samarbete mellan alla aktörer i sjukvården, både mellan regionens olika delar i form av närsjukvård och specialistsjukvård, och mellan regionen och den kommunala vården och omsorgen. Regionen driver här ett aktivt arbete, men ska vi kunna möta framtidens utmaningar i form av t ex demografi och ekonomi samt invånarnas behov, så behöver detta arbete utvecklas ytterligare och utvecklingen drivas på framåt.

Hälso- och sjukvården i Halland ska ha en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används och en hälso- och sjukvårdsbudget i balans. Alla förvaltningar ska arbeta aktivt med att minska kostnadsutvecklingstakten, bland annat genom att minska användandet av inhyrd personal. För att kunna nå en budget i balans och samtidigt kunna erbjuda Hallands invånare en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet behöver under 2019 följande områden ligga i fokus: *Digitalisering, Sammanhållen vård, Möta fler behov nära patienten samt Kunskapsstyrning inom hjärtsjukvård.*

Digitalisering av vården

Ett fokusområde 2019 är att utveckla den pågående digitaliseringen av hälso- och sjukvården. Region Halland och övriga landsting och regioner i Sverige står inför betydande utmaningar. De resurser som vården har i dag ska räcka till fler vilket kräver förändrade arbetssätt och därmed också nya verktyg och kompetenser för att möjliggöra detta. Digitalisering möjliggör och är en viktig drivkraft för förändring och ett bättre resursutnyttjande på väg mot en modern hälso- och sjukvård. Använd rätt kan digitaliseringen på längre sikt bidra till att minska kostnadsutvecklingstakten för hälso- och sjukvården, vilket är helt avgörande för att vi ska kunna erbjuda Hallands invånare en god och nära vård av hög kvalitet även i framtiden.

Regeringens vision är att Sverige ska vara bäst i världen på e-hälsa 2025¹. Region Hallands bidrag till visionen är att utveckla hälso- och sjukvården mot att tänka "digitalt först" i förflyttningen mot en nära vård, samling av specialiserad vård samt i frågor rörande kunskapsstyrning och ordnat införande. "Digitalt först" förpliktar till en mer ambitiös och kraftfull ansats mot allt bättre digitala verktyg och tjänster, ett allt mer digitalt vårdutbud att förflytta vård till, allt mer uppkopplade patienter och allt mer automatiserade och intelligenta tjänster. Resan mot Framtidens vårdinformationsstöd, som ska ersätta många av regionens centrala vårdssystem, är startad och kommer att bli ytterligare en viktig pusselbit, både som ett nytt primärt arbetsredskap för vårdpersonalen och som en plattform för vårdinformation. För att uppnå önskade effekter av Framtidens vårdinformationsstöd krävs ett aktivt och omfattande förändringsarbete i verksamheterna, i form av utveckling av vårdinformation, processer och samverkansformer samt ett stort fokus på förändringsledning.

Som en mått på regionens arbete med digitalisering av hälso- och sjukvården mäts 2019 *Antalet digitala distanskontakter som har genomförts, Andel invånare i Halland som loggat in på 1177, samt Andel invånare i Halland som använder e-tjänster.*

Sammanhållen vård

Digitaliseringen av vården stärker förutsättningarna för att ge invånaren en sammanhållen och överblickbar resa genom sina vårdförlopp och sammanhållen vård är även det ett fokusområde för 2019. Sammanhållen vård innebär att patientens behov står i centrum, snarare än att vården utgår från traditionella organisatoriska indelningar. Det är särskilt viktigt med sammanhållen vård för patienter som har många och komplexa vårdkontakter.

---

¹ Vision e-hälsa 2025 (S2016/0174/FS)

Enhetliga arbetssätt och samordning mellan vårdgivare skapar goda förutsättningar för att alla patienter ska känna sig trygga och uppleva bättre kontinuitet och koordination i vården.

Sammanhållen vård mäts nationellt genom ett antal vedertagna indikatorer som handlar om oplanerade återinskrivningar, undvikbara slutenvårdstillfällen samt antalet vård dygn patienter vårdas på sjukhus som utskrivningsklara. Dessa kommer Halland att använda i sin uppföljning för att mäta regionens rörelse mot en mer sammanhållen vård. Den delindikator som handlar om oplanerade återinskrivningar mäter andelen patienter (65 år och äldre) som återinskrivits inom 30 dagar och indikatorn används nationellt för att beskriva kvaliteten på vården och omsorgen för gruppen mest sjuka äldre. Indikatorn belyser alltför tidig utskrivning från slutenvård, eller utskrivning där uppföljning och fortsatt omhändertagande via öppenvård inte är tillräckligt samordnad. Indikatorn belyser därigenom kvaliteten i slutenvården, men också i vårdssystemet som helhet.

För att kunna erbjuda de halländska patienterna en sammanhållen vård krävs vidare att vi i Halland under 2019 utvecklar arbetssätt och processer för en trygg och effektiv utskrivning, samverkar kring hemsjukvården samt utvecklar användningen av det digitala systemet Lifecare SIP, som infördes 2018. Systemet möjliggör informationsöverföring i samband med samordnad vårdplanering och samordnad individuell plan (SIP) och finns numera tillgängligt för alla aktörer digitalt och inte enbart som ett pappersdokument. Patienten ska också få tillgång till sin vårdplan digitalt.

Möta fler behov nära patienten

För att Halland ska kunna leverera en sammanhållen och individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet så är ett fokusområde under 2019 att möta fler behov nära patienten. Detta är ett område som har hög prioritet eftersom det kan bidra till eftertraktade förflyttningar i hälso- och sjukvårdssystemet för att möta den demografiska utvecklingen, öka invånarens möjlighet att påverka sin vård och bidra till en hållbar ekonomi.

Närhet handlar inte bara om geografisk närhet, utan har flera dimensioner. Det kan till exempel handla om närhet i relationen mellan patienten och hälso- och sjukvården, om kontinuitet, trygghet och samordning eller om olika aspekter på tillgänglighet. Utgångspunkten är individens behov och upplevelse av närhet. Patienten ska känna sig trygg och utifrån sina möjligheter kunna vara aktiv och delaktig i sin egen vård. På så sätt blir patienten medskapare i utvecklingen av hälso- och sjukvården.

För att möta behoven av hälso- och sjukvård och behålla tillgängligheten till vården måste patienternas behov mötas på nya sätt. Hälso- och sjukvården måste främja nya sätt för patienten att vara i kontakt med sjukvården, och på så sätt göra vården mer individualiserad och tillgänglig. Utvecklingen mot mer vård nära kräver samverkan mellan landsting, regioner och kommuner. Arbetssätten i hälso- och sjukvården måste också utvecklas genom användande av ny teknik. Det innebär att medarbetare behöver ha digital kompetens och medverka i utvecklingen av e-tjänster. Det innebär samtidigt att lita till

patienternas förmåga att ta ansvar för sin egen hälsa. Utveckling av egenvård är viktigt inte minst för kroniskt sjuka patienter. I regionen har ett strategiskt utvecklingsarbete med fokus på detta inletts.

Halland ska leverera en hälso- och sjukvård som utgår från patientens behov, där utvecklad arbetsfördelning är norm och där samverkan med kommunerna sker utifrån en samordnad och strukturerad process för patienternas bästa. Den vård som idag bedrivs som slutenvård ska kunna omhänderta behov nära patienten eller i patientens hem och primärvården ska vara den första instansen för vård. Det finns inget motsatsförhållande mellan att nivåstrukturera den högspecialiserade vården och att samordna vårdkedjan så att så mycket som möjligt av vården ges lokalt nära patienten.

Fokus under 2019 är att utifrån Hallands förutsättningar, invånarnas förväntningar, den nationella utvecklingen och statliga utredningar definiera och beskriva vad det här i Halland skulle kunna innebära att möta fler behov nära. I detta ligger att skapa en gemensam målbild samt att enas om hur Halland ska ta sig dit.

Kunskapsstyrning med fokus på hjärtsjukvård

Halland ska arbeta aktivt med ordnat införande av ny kunskap och innovationer samt med ordnat utmönstrande av förlegade arbetssätt. En väl fungerande struktur för kunskapsstyrning är avgörande för att vi ska kunna leverera en fullgod vård till de halländska invånarna.

Region Halland har idag samverkansavtal med två hälso- och sjukvårdsregioner, vilket bland annat inbegriper kunskapsstyrning inom regional nivåstrukturering. Utmaningen med att arbeta mot två stora sjukvårdsregioner är att hålla ihop frågorna och vara aktiv mot bägge parter med dess olikheter och storlek.

Under 2019 kommer vi att etablera det nya nationella systemet för kunskapsstyrning. Den nya kunskapsstyrningsstrukturen ska framför allt fokusera på samspelet mellan kunskapsstöd och stöd för uppföljning och analyser i syfte att stödja en datadriven och evidensbaserad hälso- och sjukvårdsutveckling.

Halland levererar överlag en god hälso- och sjukvård, men vid analys av 24 hälso- och sjukvårdsområden i *Vården i siffror* placerade sig Halland 2017 i nedersta tredjedelen jämfört med övriga regioner och landsting inom området hjärtsjukdom. Det är inom detta område särskilt fokus ska läggas 2019. Halland ska erbjuda sina invånare en hälso- och sjukvård av hög kvalitet och då behöver t ex en högre andel patienter med större hjärtinfarkt behandlas med akut öppnande av kranskärl inom rekommenderad tid. Snabbt insatt behandling är en viktig framgångsfaktor – ju kortare tid till behandling, desto större behandlingsvinst. Ett annat exempel där utvecklingspotential finns är hjärtsvikt. Patienter som har hjärtsvikt bör i första hand erhålla basbehandling, dvs. RAAS-hämmare i kombination med betablockerare. Idag får endast knappt 56 % av de halländska hjärtsviktspatienterna basbehandling. För att erbjuda invånarna vård av hög kvalitet måste en högre andel av dessa patienter få rekommenderad

basbehandling. En god inställd basbehandling minskar risken för hjärtinfarkt, tidig död och kostsamma sjukhusinläggningar.

För uppföljning av Mål och Budget 2019 kommer kvaliteten på den halländska hjärtsjukvården att mätas genom analys av åtta nationella indikatorer där Halland placerar sig i nedersta tredjedelen i jämförelse med övriga regioner och landsting. Det är inom dessa områden som särskilda insatser krävs för att Halland ska kunna leverera en fullgod hjärtsjukvård.

I tabellen nedan anges fokusområden och konkretiserade målvärden inom hälso- och sjukvård 2019 samt hur dessa kopplas till den långsiktiga Hälso- och sjukvårdsstrategin.

Hälso- och sjukvårdsstrategin Delmål	Fokusområde	Delindikatorer	Målvärde 2019
Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa	Möta fler behov nära	<i>Då detta fokusområde består av utredningsarbete pekas ingen indikator ut</i>	En gemensam målbild
Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående	Sammanhållen vård	Andel patienter med oplanerad återinskrivning inom 30 dagar (≥65 år)	9 %
		Antal personer med undvikbara slutenvårdstillfällen per 100 000 invånare	≤1035
		Antal vårddygn patienter vårdas på sjukhus som utskrivningsklara per 1 000 invånare 65 år och äldre	≤130
Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna	Kunskapsstyrning: Hjärtsjukvård	Akut öppnande av kranskärl inom rekommenderad tid vid större hjärtinfarkt	57 %
		Akut öppnande av kranskärl vid större hjärtinfarkt	85 %
		Basbehandling vid hjärtsvikt	60 %
		Genomförda första besök inom 90 dagar i hjärtsjukvård	66 %
		Måluppfyllelse för blodtryck efter hjärtinfarkt	75 %
		RAAS- hämmande läkemedelsbehandling vid hjärtinfarkt	86 %
		Swedehearts kvalitetsindex för hjärtinfarktvård	6,5
		Väntande 90 dagar eller kortare på första besök inom hjärtsjukvård	75 %
Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar	Digitalisering	Antal digitala distanskontakter som har genomförts (i snitt per månad)	En fördubbling
		Andel invånare, av samtliga invånare, i Halland som loggat in på 1177 (%)	75 %

ansvar utifrån egen förmåga		Andel bokning, ombokning, avbokning gjorda av invånare via webbtidbok (%)	20 %
Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används	Detta delmål följs från och med 2019 inom ramen för Region Hallands ekonomiska mål.		

Region Halland som arbetsgivare

Region Hallands långsiktiga inriktning fram till år 2026 beskrivs i kompetensförsörjningspolicyn, där den övergripande målsättningen är "kompetenta och engagerade medarbetare som utvecklar verksamheten". Detta är konkretiserat i fem delmål. Med utgångspunkt från vårt önskade läge 2026 och var verksamheterna befinner sig idag görs prioriteringar för varje år i syfte att närma sig målbilden.

Genomförande pågår av den beslutade satsningen på vissa grupper av personal som arbetar helg, kväll och natt inom hälso- och sjukvården. Under 2019 ska effekterna av genomförda insatser följas upp, innan satsningen och beslutet sedan fullföljs nästkommande år.

Utveckla nya former för regionens kompetensutveckling – digitalt först

Nya roller, arbetssätt samt utvecklad arbetsfördelning ställer krav på att Region Halland som organisation kan försörjas med nya kompetenser snabbare och enklare, både när det handlar om att utveckla befintlig personal och att attrahera ny kompetens.

I dagsläget tar det för lång tid för en medarbetare att ta till sig ny kompetens eller att som nyanställd introduceras i arbetet. Det beror på att regionen till största delen kompetensutvecklar på ett traditionellt sätt och inte alltid tar hänsyn till att kompetensutvecklingsinsatsen ska vara i rätt tid, plats och format. En mer effektiv form av kompetensutveckling sker nära jobbet och kopplas till erfarenheter som görs i det dagliga arbetet.

För att säkra både snabbare och mer resurseffektiv kompetensutveckling kommer regionen under 2019 att arbeta med att utveckla det digitala lärandet. Vi kommer också arbeta mer strukturerat med att strategiskt planera kompetensutvecklingsinsatser, där effekten har bättre bäring på verksamhetens mål och behov.

Följa en tydlig och transparent process för rekrytering och tillsättning av chefer – för att leda på ett nytt sätt

Chefers sätt att leda har betydelse för hur väl vi lyckas hantera framtidens krav på omställning och att utveckla verksamheter i önskad riktning. Därför är det

viktigt att tydliggöra vilka beteenden och färdigheter som Region Halland anser centrala i ledarskapet för att nå uppsatta mål.

Att konkretisera chefskompetenser för Region Halland och låta dessa bli en naturlig del i rekryteringen och utvecklingen av chefer blir ett led i att tydliggöra vilket typ av ledarskap vi vill ska prägla Region Halland.

Fokusområde	Indikator	Målvärde
Utveckla nya former för regionens kompetensutveckling	Antal digitala kompetensutvecklingsinsatser som finns i Kompetensportalen.	Öka
Följa en tydlig och transparent process för rekrytering och tillsättning av chefer på alla nivåer	Är konkreta chefskompetenser framtagna (Ja/Nej)	Ja
	Chefskompetenserna används både i rekrytering och planering av kompetensutvecklingsinsatser (Ja/Nej)	Ja

(Utgångsvärden definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Ekonomi

I kommunallagens 8 kapitel stadgas bland annat att kommuner och landsting ska ange de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Region Hallands viktigaste finansiella mål i budget 2019 och plan 2020 och 2021 är följande:

Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning

Balanskravet

Kommunallagens balanskrav innebär att regioner och landsting inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

För att få en god ekonomisk hushållning och en budget i balans kommer fokus 2019 ligga på att sänka kostnadsökningstakten utifrån dagens kostnadsutveckling och prognosticerat resultat. Det innebär att alla verksamheter kommer behöva föreslå och genomföra flera olika åtgärder för att på lång sikt kunna leverera en hållbar välfärd.

Resultat

Region Halland redovisade för 2017 ett positivt resultat på 13 mnkr. Jämfört med budget innebar resultatet en negativ avvikelse med 4 mnkr. 2018 års

beslutade resultatbudget visar ett positivt resultat på 16 mnkr. I Mål och budget 2019 uppgår resultatnivåerna 2019-2021 till 13 mkr, 20 mkr respektive 49 mkr.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner, landsting och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. God ekonomisk hushållning brukar definieras som att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt, samt att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. Vid bedömning av god ekonomisk hushållning ska en sammanvägning av måluppfyllelsen för finansiella mål och verksamhetsmål göras.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan. Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med skattemedel (eget kapital). Ju högre procenttal som soliditeten uppvisar, desto starkare finansiell styrka finns det. För att kunna möta framtida utmaningar kopplat till bland annat fastighetsinvesteringar, behöver vi under kommande år förbättra vår soliditet på lång sikt.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser uppgick 2017 till -7,8 procent. Uppföljningsrapport 2 för 2018 visar en soliditet inklusive ansvarsförbindelse på -7,2 procent.

Soliditeten enligt blandmodellen, det vill säga exklusive pensionsförpliktelserna under ansvarsförbindelsen, uppgick 2017 till 37,6 procent. Enligt balansbudgeten för 2018 beräknas soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen till 37 procent.

Pensionsåtagande

Det totala pensionsåtagandet inklusive löneskatt uppgick den 31 december 2017 till 6 014 mnkr. Av pensionsåtagandet avsåg 3 386 mnkr pensioner som är äldre än 1998 och 2 628 mnkr därefter intjänade pensionsförmåner. Budget för pensioner i resultat- och balansräkning 2019-2021 utgår från KPA:s prognoser. Per 2019-12-31 beräknas regionens totala pensionsåtagande uppgå till 5 839 mnkr.

Fokusområde	Indikator	Målvärde 2019
Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning	Resultat i förhållande till summan av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning	Minst 0,1%
	Självfinansieringsgraden av investeringarna	Minst 70%
	Soliditeten inkl ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser	Ska stärkas jämfört med föregående år

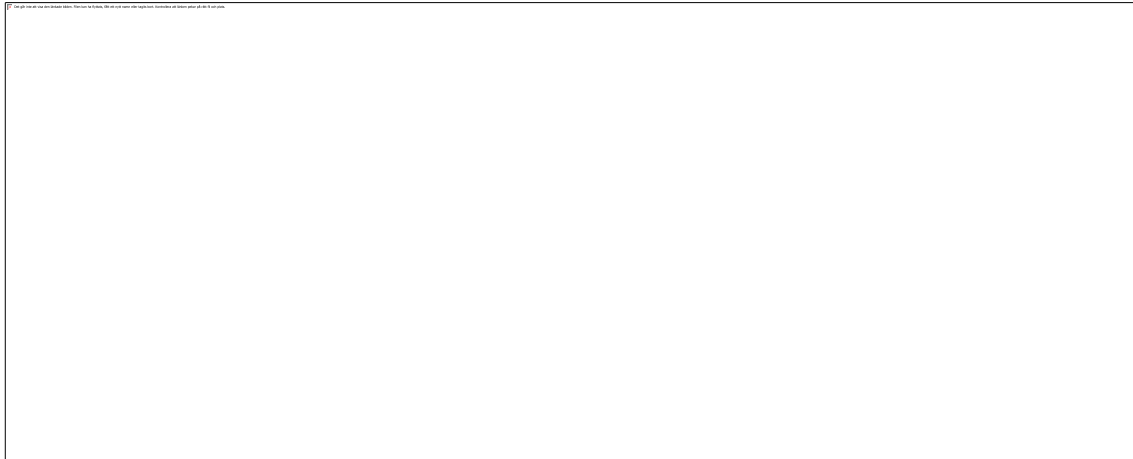
(Utgångsvärden definieras i samband med årsuppföljning 2018)

Skattesats

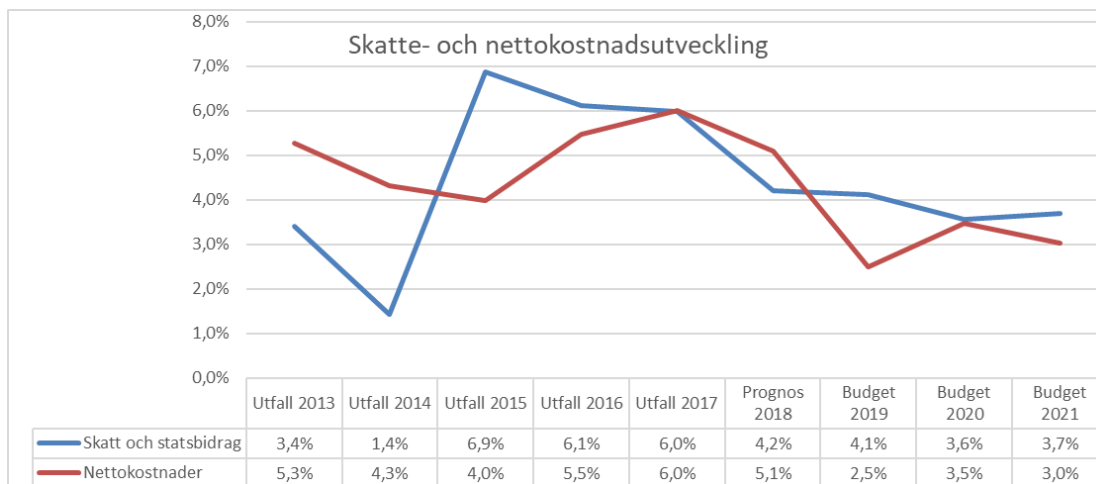
Region Hallands utdebitering av skatt 2019 är oförändrad och uppgår till 10,82 procent.

Resultatbudget

Skatte och nettokostnadsutveckling

Prognosen för 2018 pekar på en ökning med 4,2 procent för skatt och generella statsbidrag. Prognosen för 2018 efter september månad för nettokostnaderna innebär en ökning med 5,1 procent jämfört med föregående år. Budget 2019 för skatt och statsbidrag beräknas till 4,1 procent utifrån prognosen för 2018. Nettokostnaderna i budget 2019 medges öka med 2,5 procent utifrån prognosticerat utfall 2018.

Budget till styrelse och nämnder avseende 2019-2021

Ändrad princip avseende justeringsposter

Sedan 2016 har det funnits en justeringspost för underskott på Hallands sjukhus. Posten har legat centralt och uppgick för 2018 till 176 mkr. Detta har täckt motsvarande underskott för verksamheten. Från och med 2019 upphävs denna princip med centrala justeringsposter. Istället förs posten över till Hallands sjukhus som budgetförstärkning motsvarande 176 mkr.

Från och med 2018 återfinns en justeringspost även för psykiatrin. Posten har legat centralt och uppgick till 14 mkr för 2018. Detta har täckt motsvarande underskott för verksamheten. Från och med 2019 upphävs även denna princip. Istället förs posten över till psykiatrin som budgetförstärkning motsvarande 14 mkr.

Upp till detta finansieras tidigare obudgerade kostnader i de båda nämnderna motsvarande 80 mkr. Syftet med principförändringen och den ökade finansieringen är att skapa en budget som motsvarar de verkliga kostnaderna i nämnderna. Detta ger en tydligare ekonomistyrning där underskott inte kommer tillåtas och att fullmäktige kräver att nämnderna har en budget i balans.

Arbetet med att minska kostnadsutvecklingen kommer att behöva fortsätta de närmaste åren. I budget 2019 finns det upptaget 122 mkr i en kostnadsminskning och ett regiongemensamt arbete pågår med att ge förslag på konkreta åtgärder.

Beräkning av nettokostnad

För de anslagsfinansierade verksamheterna budgeteras kostnaderna för löneöversynen 2019 i ett centralt anslag. Personalomkostnadspåslaget i budgeten utgår från SKL:s rekommendation och uppgår till 46,47 procent.

Statsbidrag och avkastning

Regionens fokusområden utgår från de strategiska målen. Huvudprincipen är att detta är en del av finansieringen för Region Halland.

Gällande genomförande av utvecklingsprojekt kopplat till medel för riktade statsbidrag, krävs det politiskt ställningstagande innan genomförande.

Även avkastning från skogsfastigheterna ses som en del av finansieringen.

Uppföljning och rapportering

Uppföljning till Regionfullmäktige sker tre gånger per år i uppföljningsrapport 1, uppföljningsrapport 2 samt årsredovisning.

I uppföljningsrapport 1 och 2 redovisas verksamhet och aktiviteter som stödjer beslutade fokusområden och konkretiserade mål samt ett nuläge för indikatorer och uppföljningsvariabler i relation till årets målvärde. Det redovisas också en prognos på måluppfyllelsen för helåret.

I *årsredovisningen* redovisas utfall samt analys för samtliga indikatorer för uppföljning av Regionfullmäktiges fokusområden och konkretiserade mål samt den verksamhet och de aktiviteter som stödjer dessa.

Syftet med uppföljningen är att ta fram underlag för att respektive organisatorisk nivå ska kunna utöva en effektiv styrning. Uppföljning sker utifrån två olika perspektiv i Region Halland:

Det första perspektivet gäller Regionstyrelsens *uppsiktsplikt* gentemot Regionfullmäktige. Syftet är att återredovisa måluppfyllelse, resultat av styrande fokusområden, arbetsgivarepolitik samt att resurser används och förvaltas ur perspektivet god ekonomisk hushållning. Uppföljningen redovisar hur resurser används ur ett koncernperspektiv, dvs en redovisning av såväl måluppfyllelse som verksamhet på systemnivå.

Det andra perspektivet gäller *nämndens* ansvar utifrån övergripande uppdrag och budget från Regionfullmäktige. Förutom fokusområden och prioriterade mål har Regionfullmäktige utarbetat uppdrag, utifrån Mål och budget, till nämnderna och till Regionstyrelsens egen verksamhet. Nämnderna beslutar också i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska handha samt i frågor som fullmäktige har delegerat till dem. Uppföljning till Regionstyrelsen av uppdrag och verksamhet sker regelbundet och utgör grund för Regionstyrelsens uppföljning till Regionfullmäktige.

Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland

Regional utveckling

Region Halland har uppdraget att samordna, planera och genomföra det regionala utvecklingsarbetet i enlighet med den Regionala utvecklingsstrategin (RUS). Uppdraget är brett och involverar verksamheter dels inom regionen såsom Hallandstrafiken, kultur och skola, men även andra aktörer som näringsliv, statliga myndigheter, kommuner, länsstyrelse med flera. Det regionala tillväxtarbetet planeras och genomförs i enlighet med Hallands Tillväxtstrategi 2014-2020.

Regionala tillväxtåtgärder- statliga medel (1:1)

Region Halland tilldelas årligen statliga medel. För innevarande år uppgår bidraget till 10,8 mnkr. Dessa används i huvudsak till företagsstöd, t ex utvecklingscheckar, forsknings- och utvecklingscheckar och timbanken.

Regionala utvecklingsmedel

Region Halland avsätter ca 28 mnkr, utöver de statliga medlen. Detta utgör stöd för olika former av projekt och verksamheter som bidrar till regional tillväxt.

Regional medfinansiering

Den samlade halländska medfinansieringen till EU- och nationella projekt under innevarande strukturfondsperiod 2014-2020 uppgår till 17 mnkr totalt per år, kommunerna finansierar 10 mnkr och Region Halland 7 mnkr.

Övrig finansiering

Gällande infrastruktur finns det en nationell infrastrukturplan. För 2018-2029 finns det ca 1,3 mdkr för den regionala planen i Halland.

Gällande nationella utlysningar från t ex Tillväxtverket och Vinnova, söker Region Halland aktivt dessa.

Kulturverksamhet

Region Halland har ett övergripande uppdrag att göra konst och kultur tillgängligt för alla, och arbetar i enlighet med den kulturplan som tagits fram i samverkan med kommuner, kultur- och föreningsliv. Region Halland har också ett statligt uppdrag att fördela statliga medel till kultur i enlighet med föreskrifter för kultursamverkansmodellen. *Hallands kulturplan 2017-2020* synliggör hur satsningar på kulturutveckling har positiva effekter på samhälls- och individnivå och under 2019 kommer kulturplanens prioriteringar fortsatt genomföras.

Region Halland lämnar ekonomiskt stöd i form av verksamhetsbidrag till ett 20-tal aktörer i Halland och driver i egen regi eller i samverkan med kommuner tre egna institutioner, vilka tillsammans utgör en viktig del i den kulturella infrastrukturen. Verksamhetsbidragen, som är långsiktiga åtaganden, är viktiga styrmedel i arbetet för att nå de kulturpolitiska målen.

Hälsa- och sjukvård

Hälsa- och sjukvården finansieras till största delen av skattemedel.

Ersättningsformer i Region Halland

Nedanstående tabell beskriver hur verksamheterna i Region Halland får sin ersättning

Verksamhetsområde	Budgetram (Anslag)	Annan ersättning
Hälsa- och sjukvård		
Vårdval Halland	Budgetram för palliativ vårdavdelning samt särskilda uppdrag inom primärvården	Vårdvalet i Halland ersätts enligt "vårdvalsmodellen"
Psykiatri	Budgetram för allmän psykiatri och remitterad rättspsykiatri	Vårdval psykiatri ersätts enligt "vårdval specialiserad vård"
Folktandvård		Tandvårdstaxa
Somatisk vård- öppenvård	Budgetram för mottagningsverksamhet	Cancerbehandlingar- (cytostatika) interna intäkter Dagkirurgi- Prestationsersättning (DRG-poäng)
Somatisk vård- slutenvård		Prestationsersättning (DRG-poäng)

Somatisk vård-ambulansverksamhet, 1177 sjukvårdsrådgivning, sjuktransport, handikappverksamhet	Budgetram	
Diagnostik		Intäkter från köpande enheter
Kultur och skola		
Folkhögskolor och naturbruksbruksgymnasiet	Budgetram för folkhögskola Budgetram för internatersättning jordbruksgymnasiet	Interkommunala ersättningar
Kultur	Budgetram	Statligt bidrag
Övrigt		
Politisk verksamhet	Budgetram	
Kollektivtrafik	Budgetram	
Interna serviceverksamheter		Intäkter från köpande enheter

Investeringar

Investeringsramen för 2019-2021 finns sammanställd i tabellen nedan. Av 2019 års totala investeringsram utgörs 240 mkr av fastighetsinvesteringar, 299 mkr av utrustningsinvesteringar och 30 mkr av infrastrukturinvesteringar i bredband.

Sammanställning investeringar 2019-2021

Budget, mkr	2019	2020	2021
Hallands sjukhus	115,0	180,0	115,0
Ambulans, diagnostik och hälsa	58,3	75,4	42,4
Psykiatrin Halland	3,3	3,3	3,3
Närsjukvården Halland	11,0	8,0	8,0
Regionservice	15,0	34,7	25,1
Regionkontoret	293,0	406,5	599,0
- varav fastigheter	240,0	335,0	556,0
Kultur och skola	2,8	2,8	2,8
Regiongemensamma kostnader och finansiering	40,0	40,0	10,0
SUMMA	538,8	750,6	805,5

Avskrivningarna i driftbudgeten är beräknade utifrån befintliga tillgångar med tillhörande avskrivningstider samt tillägg för budgeterade investeringar med planerade avskrivningstider. SKL:s rekommendation till internränta på 1,5 procent har använts.

Fördelning av verksamhetens nettokostnad

Fördelning verksamhetens nettokostnader, mkr	2018	2019	2020	2021
Patientnämnd	0,9	0,9	0,9	0,9
Gemensam nämnd Hemsjukvård och hjälpmedel	69,5	71,4	73,0	74,8
Revision	4,9	5,4	5,4	5,4
Driftnämnd Kultur och skola	130,6	136,9	142,0	147,1
Lokala nämnder	13,0	6,5	6,6	6,7
Hallandstrafiken	458,0	474,0	490,0	506,5
Regionstyrelsen	317,6	211,9	119,5	25,0
Regionstyrelsen utvecklingsmedel	72,0	84,2	88,3	74,4
Regionstyrelsen Hälso- och sjukvård	2 815,5	2 811,0	2 988,8	3 121,2
Driftnämnd Hallands Sjukhus	4 046,5	4 428,2	4 530,2	4 646,6
Driftnämnd Ambulans Diagnostik och Hälsa	589,5	592,9	599,7	607,3
Driftnämnd Psykiatri	572,8	614,0	620,1	627,2
Driftnämnd Närsjukvård	63,2	74,8	72,3	73,8
Regiongemensamma kostnader	222,0	313,4	431,3	551,2
EU-projekt	4,0			
Summa verksamhetens nettokostnader	9 380	9 825,3	10 168,2	10 468,3

Patientnämnd, Gemensam nämnd hemsjukvård och hjälpmedel

För patientnämnden, gemensam nämnd hemsjukvård och hjälpmedel, anvisas medel enligt nedan. Anslagen indexuppräknade.

Patientnämnd				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
lönerrevision 2018				
Prisuppräkning		5	5	5
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	922	927	932	938

Gemensam nämnd hjälpmedel och hemsjukvård				
	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Budgetram		71 400	73 000	74 800
Prisuppräkning		1855	1601	1825
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	69 545	71 400	73 000	74 800

Revision

De förtroendevalda revisorerna har hemställt om budgetanslag för revisionsändamål 2019 med 5,35 mkr, vilket är en ökning från 2018 med 0,5 mkr. Regionfullmäktiges presidium har tillstyrkt revisionens hemställan om anslag.

Revision				
	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Hemställen RS, RS 170452		500		
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	4 850	5 350	5 350	5 350

Lokala nämnder

Lokala nämnder				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Lönerevision 2018	80			
Prisuppräknig		30	109	112
Ramförändring 2019		-6 500		
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	12 959	6 490	6 599	6 711

Nämnd	Budget 2019
Hylte	1 030
Laholm	1 030
Halmstad	1 119
Falkenberg	1 073
Varberg	1 119
Kungsbacka	1 119
Summa	6 490

Driftnämnd Kultur och skola

DN kultur och skola				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Skolverksamhet Folkhögskola	33 030	34 720	34 955	35 009
Skolverksamhet Gymnasieskola	2 840	2 883	2 981	3 083
- varav internatboende	1 540	1 583	1 681	1 783
- varav vuxenutbildning	1 300	1 300	1 300	1 300
Kulturverksamhet	94 687	99 265	104 105	109 024
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	130 557	136 868	142 041	147 115
Summa prisuppräknig	3 013	3 284	4 098	3 903
Förändringar grundbudget 2018	4 215			
Ramförändringar		3 027	1 075	1 171
Summa förändringar	7 228	6 311	5 173	5 074

Hallandstrafiken

Hallandstrafiken				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Prisuppräkning		11 908	16 000	16 500
Ramförändringar		4 092		
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	458 000	474 000	490 000	506 500

För Hallandstrafiken finns medel avsatta i enlighet med kollektivtrafikplanen. Budgeten medger Hallandstrafiken en genomsnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent.

Utvecklingsmedel

Utvecklingsmedel				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Regional utveckling	48 300	28 650	28 850	34 900
Hälsa- och sjukvård	0	31 000	34 939	15 000
E-plan utveckling	23 700	21 500	21 500	21 500
Regiongemensamma utvecklingsmedel	0	3 000	3 000	3 000
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	72 000	84 150	88 289	74 400
Prisuppräkning		800	1 200	1 050
Ramförändringar		11 350	2 939	5 000
Summa förändringar i ram	0	12 150	4 139	6 050

Utvecklingsmedel för Hälsa- och sjukvård är en omfördelning från Regionstyrelsens hälsa-och sjukvård och är medel kopplat till riktade statsbidrag. Inom Regiongemensamma utvecklingsmedel återfinns framför allt medel för att nå kompetensförsörjningspolicyns mål. Medel för ALMI har omfördelats till Regionstyrelsen för 2019 och framåt.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Regionkontoret inkl. ALMI o vetenskapliga rådet	207 097	230 507	232 563	234 656
Eplan drift	62 131	60 999	60 999	60 999
Förtroendevalda	34 522	37 992	38 521	38 994
Oförutsett	13 890	4 390	4 390	7 390
Effektivisering Region Halland	0	-122 000	-217 000	-317 000
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	317 640	211 888	119 473	25 039
Prisuppräknig		1 886	2 586	2 566
Förändringar grundbudget 2018	2 598			
Ramförändringar		22 362		
Effektivisering Regionkontoret		-8 000		
Effektivisering Region Halland		-122 000	-95 000	-100 000
Summa förändringar i ram	0	-105 752	-92 414	-97 434

Regiongemensamma kostnader

Regiongemensamma kostnader				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Regiongemensamma kostnader				
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	223 011	313 362	431 317	551 226
Summa prisuppräknig	43 288	141 238	117 955	119 910
Summa ramförändringar	-194 512	-50 887		

I regiongemensamma kostnader ingår medel för bland annat pensioner, kostnad för patientförsöring (LÖF) samt lönerrevisionen. Medel för lönerrevisionen fördelas till nämnderna för de anslagsfinansierade verksamheterna när de nya avtalen träder i kraft.

Driftnämnd Hallands sjukhus

Driftnämnd Hallands sjukhus				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Budgetram				
Somatisk vård	3 460 702	3 754 101	3 811 142	3 882 084
Cytostatikaersättning	46 791	60 588	69 431	76 535
Regionvård	494 087	564 226	598 644	635 161
Tandvård	44 921	49 275	51 024	52 861
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	4 046 500	4 428 190	4 530 241	4 646 641
Prisuppräknig		77 494	80 010	88 820
Förändringar grundbudget 2018	94 884			
Ramförändringar	0	308 996	22 041	13 790
Effektivisering	0	-4 800		
Summa förändring	94 884	381 690	22 041	13 790

I budgeten för 2019 ingår en omfördelning från Regionstyrelsens hälso- och sjukvård på 200 mkr varav 176 mkr avser justeringsposten.

Ersättning till Driftnämnden Hallands sjukhus ges dels via ett anslag till öppenvården, dels som prestationsersättning för slutenvård, cytostatika och dagkirurgi. Driftnämnden Hallands sjukhus kan utifrån rådande förändringar och förutsättningar omfördela poängbeställningen mellan uppdragen Slutenvård och Dagkirurgi.

När viktlistor för 2019 fastställs av Socialstyrelsen kommer antal poäng att fastställas utifrån hur förändringarna i viktlistan slår.

Driftnämnd Ambulans Diagnostik och Hälsa

Driftnämnd Ambulans diagnostik och hälsa				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Budgetram				
Medicinsk service bla mammografi	31 157	23 982	24 579	25 238
Kvinnohälsovård	68 630	70 715	71 657	72 718
Ungdomsmottagning	23 157	23 455	23 750	24 083
Ambulanssjukvård	203 511	206 004	206 938	208 030
Sjukresor	60 132	73 046	74 799	76 614
Sjukvårdsrådgivning	18 318	18 566	18 550	18 548
Handikappverksamhet	184 582	177 092	179 419	182 038
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	589 488	592 860	599 692	607 269
Prisuppräknig		7 412	6 832	7 577
Förändringar grundbudget 2018	17071			
Ramförändringar		6 330		
Effektivisering		-10 370		
Summa förändring		3 373	6 832	7 577

Driftnämnd Psykiatri

Driftnämnd Psykiatri				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Budgetram				
Psykiatri	511 317	550 129	553 909	558 506
Remitterad rättsvård	61 481	63 911	66 217	68 704
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	572 798	614 040	620 125	627 210
Prisuppräknig		9 769	6 085	0
Förändringar grundbudget 2018	15 180			
Ramförändringar	0	32 474		
Effektivisering	0	-1 000		
Summa förändring		41 242	6 085	0

I budgeten för 2019 ingår en omfördelning från Regionstyrelsens hälso- och sjukvård på 14 mkr vilket avser justeringsposten.

Driftnämnd Närsjukvård

Driftnämnd Närsjukvård				
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Budgetberedningens förslag (tkr)				
Budgetram				
Vårdcentralen Halland (särskilda uppdrag*)	8 946	19 463	16 038	16 572
Palliativ vårdavdelning	13 036	13 427	13 776	14 145
Tandvård inkl tandreglering	41 224	41 946	42 511	43 131
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	63 205	74 836	72 324	73 848
Summa prisuppräknig		1 374	1 427	1 524
Förändringar grundbudget 2018	1 221			
Ramförändringar		10 257	-3 939	
Effektivisering				
Summa förändring	1 221	11 631	-2 512	1 524

Regionstyrelsens hälso- och sjukvård

Regionstyrelsens Hälso- och sjukvård				
Budgetberedningens förslag (tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Vårdval Halland	1 236 465	1 259 915	1 312 167	1 347 981
Avtal och taxevård	176 335	151 272	156 718	161 576
Valfrihetsvård	140 518	144 453	148 880	152 735
Vårdval specialicerad vård	72 735	74 788	76 937	79 245
Läkemedel	868 630	980 670	1 022 167	1 070 743
Tandvård	150 649	163 876	168 446	173 099
Övrig hälso- och sjukvårdsverksamhet	157 450	185 227	186 493	187 546
Avropsmedel	59 130	12 820	14 642	12 757
Gemensam verksamhetsutveckling	94 384	22 949	71 342	75 544
Riktade statsbidrag	-140 780	-185 000	-169 000	-140 000
RAM ENLIGT BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	2 815 516	2 810 970	2 988 792	3 121 226
Summa prisuppräkning		46 759	77 330	79 433
Förändringar grundbudget 2018				
Ramförändringar		31 413	98 570	48 800
Effektivisering		-82 718		
Summa förändring		-4 546	175 900	128 233

Verksamhetsmått

Regionfullmäktige har målsatt ett antal verksamhetsindikatorer på koncernnivå vilka anges nedan. Målvärden har satts utifrån en önskad rörelse för Region Halland ur ett helhetsperspektiv.

Måttal 2019	
Tillgänglighet	
Medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvården	100 %
Planerad specialiserad vård genomförda - besök inom 90 dagar	100 %
Vårdgaranti BUP - första bedömning inom 30 dagar	90 %
Kvalitet	
Oplanerad återinskrivning inom 30 dagar personer > 65 år	<9 %
Produktion	
Antal besök i öppenvård (direkta kontakter och distanskontakter)	Öka jämfört med 2018
Täckningsgrad R12	Öka jämfört med 2018
Ekonomi/Personal	
Kostnadsökningstakt	Utfall 2018/budget 2019
Bemanningskostnader, läkare och sjuksköterskor	Minska jämfört med 2018
Sjukfrånvaro	5,2%
Personalomsättning	12 %

Utgångsvärde definieras i samband med årsuppföljning 2018.

Egenavgifter

Tandvårdstaxa

Tandvård- och läkemedelsförmånsverket (TLV) ger varje år ut en referensprislista avseende tandvårdstaxa. Referensprislistans totala förändring används som riktmärke när tandvårdstaxan föreslås.

Kollektivtrafik

Budgeten medger Hallandstrafiken en genomsnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken upp till 3 procent.

Patientavgifter

För 2019 föreslås en höjning av patientavgift för läkarbesök i primärvården från 150 kr till 200 kr samt höjning av patientavgift för läkarbesök på sjukhusets akutmottagning från 400 kr till 450 kr. Dessutom föreslås att besök till distriktssköterska, sjuksköterska, undersköterska och uroterapeut i primärvården blir avgiftsbelagt enligt patientavgift för sjukvårdande behandling (100 kr).

Övriga nivåer för patientavgift föreslås vara oförändrade för 2019. Nedan tabell visar övergripande struktur och nivå på patientavgifter för 2018 samt förslag på patientavgift för 2019.

Kategori	Avgift 2018	Förslag avgift 2019
Läkarbesök inom primär-/närsjukvård	150 kr	200 kr
Läkarbesök inom specialiserad öppenvård	300 kr	300 kr
Läkarbesök på akutmottagning	400 kr	450 kr
Sjukvårdande behandling	100 kr	100 kr
Distrikts- och sjuksköterska, undersköterska i primärvård	0 kr	100 kr
Mellanliggande labbesök	100 kr	100 kr
Öppenvård barn under 20 år	0 kr	0 kr
Öppenvård 85 år och äldre	0 kr	0 kr
Telefonkontakt för rådgivning och recept	0 kr	0 kr

Avgifter och priser inom hälso- och sjukvård redovisas i bilagor till Mål och budget 2019 samt på Region Hallands webbplatser.